

„POLSKIE MEDIA W JEDNOCZĄCEJ SIĘ EUROPIE – SZANSE
I WYZWANIA”. KONFERENCJA NAUKOWA

Kraków, 6-7 października 2004 r.

Dnia 6 i 7 października 2004 r. w Krakowie odbyła się konferencja naukowa poświęcona polskim mediom w jednoczącej się Europie. Organizatorem sesji był Zakład Dziennikarstwa Instytutu Nauk Politycznych i Stosunków Międzynarodowych Uniwersytetu Jagiellońskiego pod kierunkiem prof. dr hab. Izabeli Dobosz. Spotkanie rozpoczęło się 6 października, w środę o godz. 16.00 w Collegium Maius przy ul. Jagiellońskiej 15. Celem konferencji było omówienie i podsumowanie różnorodnych aspektów funkcjonowania polskich mediów po przyjęciu przez nasz kraj traktatu akcesyjnego.

W czasie dwudniowych obrad zostało wygłoszonych 15 referatów. Autorzy reprezentowali różne ośrodki naukowe: Uniwersytet Jagielloński (4), Uniwersytet Adama Mickiewicza (4), Uniwersytet Marii Curie-Skłodowskiej (3), Uniwersytet Wrocławski (1), Katolicki Uniwersytet Lubelski (1), Akademię Świętokrzyską (1) i Dolnośląską Szkołę Wyższą Edukacji (1).

Zebranych przywitał dziekan Wydziału Studiów Międzynarodowych i Politycznych Uniwersytetu Jagiellońskiego prof. dr hab. Wiesław Kozub-Ciembroniewicz, który w swoim przemówieniu podkreślił znaczenie problemów będących przedmiotem konferencji dla Polski, jako członka Unii Europejskiej.

Przewodniczącym pierwszej części obrad poświęconej zmianom w ustawodawstwie, mającym na celu dostosowanie polskiego prawa medialnego do standardów europejskich, był prof. dr hab. Walery Pisarek. Sesję zainaugurowało wystąpienie prof. dr hab. Izabeli Dobosz z Uniwersytetu Jagiellońskiego z referatem pt. „Prawne aspekty transformacji w mediach”, w którym przedstawiła zmiany w polskim prawie prasowym w ujęciu historycznym. Kontynuacją było wystąpienie prof. dr hab. Jacka Sobczaka z Uniwersytetu Adama Mickiewicza w Poznaniu pt. „Polskie prawo prasowe wobec wyzwań europejskich”. Referent omówił akty normatywne dotyczące komunikacji społecznej obowiązujące w Unii Europejskiej.

„Nowelizacja ustawy o radiofonii i telewizji a proces dostosowania prawa polskiego do standardów unijnych” – to temat kolejnego referatu wygłoszonego przez reprezentującą jednocześnie Uniwersytet Jagielloński i Akademię Ekonomiczną mgr Katarzynę Cierę.

W drugiej części obrad, odbywających się pod przewodnictwem prof. dr hab. Zofii Sokół, jako pierwsza zabrała głos dr Bogusława Dobek-Ostrowska z Dolnośląskiej

Szkoły Wyższej Edukacji. Prelegentka w referacie pt. „Inwestycje zachodnich grup medialnych na rynku prasowym w krajach Europy Środkowej” omówiła działalność wydawniczą największych koncernów, m.in.: „Bauer”, „PolskaPress”, „Axel Springer”, „Gruner + Jahr”, „Passauer”.

Kwestią finansowania publicznej telewizji i radia zajął się dr Jędrzej Skrzypczak z Uniwersytetu Adama Mickiewicza. W referacie pt. „Finansowanie radiofonii i telewizji publicznej a wspólnotowe zakazy pomocy państwowej” przeanalizował zależności pomiędzy wielkością wpływów do budżetu Telewizji Polskiej i Polskiego Radia z reklam oraz abonamentu.

Przewodniczącym drugiego dnia konferencji naukowej był prof. dr hab. Jacek Sobczak. Pierwsza część obrad została poświęcona dziennikarstwu. Prof. dr hab. Zofia Sokół z Akademii Świętokrzyskiej w referacie pt. „Dziennikarka – kobieta w prasie. Wchodzenie kobiet do zawodu dziennikarskiego w Polsce” przybliżyła zebrany rozwój dziennikarstwa kobiecego w perspektywie historycznej. Omówiła też sylwetki znanych dziennikarek z przełomu XIX i XX w. Kolejne dwa referaty przedstawione przez pracowników Uniwersytetu Marii Curie-Skłodowskiej poświęcono współczesnemu podejściu do zawodu dziennikarza. W referatach: „Dostęp do zawodu dziennikarza na przykładzie prasy w Lublinie” – dr Lidii Pokrzyckiej i „Dostęp do zawodu dziennikarza w praktyce na przykładzie mediów lubelskich” – dr. Jana Pleszyńskiego omówiono wady i zalety systemu kształcenia młodych dziennikarzy oraz ich szanse na odnalezienie się na rynku medialnym Lublina. Trzy następne referaty wygłoszone na niniejszej konferencji traktowały o konfliktach dziennikarzy z prawem obowiązującym w Polsce. Pierwsza zabrała głos dr Elżbieta Czarny-Drożdżejko, reprezentująca Uniwersytet Jagielloński. W wystąpieniu pt. „Odpowiedzialność karna dziennikarza za zniesławienie” przeanalizowała polskie akty normatywne z kodeksu prawa karnego, które mówią o odpowiedzialności, jaką ponosi dziennikarz w zaistniałej sytuacji. „Ochrona dóbr osobowych w orzecznictwie Sądu Najwyższego” – to referat wygłoszony przez dr Lucynę Szot z Uniwersytetu Wrocławskiego. Referentka zastanawiała się nad kategorią dóbr osobistych i ich naruszalności przez dziennikarzy. Kontynuacją powyższych wystąpień był referat dr Beaty Romiszewskiej z Uniwersytetu Marii Curie-Skłodowskiej pt. „Prasa o sądowych procesach dziennikarzy – relacje, opinie, komentarze (opinia środowiska dziennikarskiego na temat kolegów po fachu mających konflikty z prawem)”.

Ostatnią część obrad poświęcono analizie wizerunku Polski, Unii Europejskiej i Europy w środkach masowego komunikowania. Pierwsza zabrała głos dr Agnieszka Stępińska z Uniwersytetu Adama Mickiewicza, która w referacie pt. „Obraz Polski i Europy w audycjach kandydatów do Parlamentu Europejskiego” zilustrowała podziały polskiej sceny politycznej przed referendum akcesyjnym. Następnie dr Robert Szwed, reprezentujący Katolicki Uniwersytet Lubelski, w wystąpieniu pt. „Demokracja sondażowa? O znaczeniu „opinii publicznej” w medialnej debacie o integracji” zastanawiał się, jaką rolę pełni opinia publiczna w demokratycznym państwie w sytuacji przedwyborczej.

„Europa – sposoby definiowania pojęcia w tekstach zwolenników i przeciwników integracji” – to temat kolejnego referatu, wygłoszonego przez językoznawcę dr Beate Zajac z Uniwersytetu Jagiellońskiego. Z analizy wypowiedzi zwolenników integracji wynika, że Europa to nośnik pozytywnych znaczeń, m.in. dobrobytu. Dla przeciwników natomiast Europa stoi w sprzeczności z Unią Europejską. Europa ma konotacje wartościujące, a Unia Europejska negatywne. Obrady drugiego dnia zamknął referat dr Doroty Piontek z Uniwersytetu Adama Mickiewicza pt. „Media a tworzenie świadomości europejskiej”. Prelegentka analizowała sposoby, jakimi posługują się środki masowego komunikowania w konstruowaniu świadomości europejskiej.

Konferencja zakończyła się dyskusją na temat metodologii naukowej stosowanej w badaniach medioznawczych. Zastanawiano się m.in. nad sytuacją Polski w procesie dostosowywania prawa medialnego do standardów europejskich oraz nad rolą środków komunikowania masowego w jednoczącej się Europie.

Olga Dąbrowska-Cendrowska

